

متن ادبی

موجود بی غم و غصه

یکی بود یکی نبود. در زمان‌های قدیم، پرنده‌ای زندگی می‌کرد که با بقیه‌ی پرنده‌ها فرق داشت. او برعکس آن‌ها که دنبال دانه می‌گشتند تا غذا بخورند و سیر شوند، نه دنبال دانه می‌گشت، نه دنبال حشره و گیاه. در

واقع این پرنده‌ی قصه‌ی ما نه گیاه‌خوار بود نه گوشت‌خوار. بلکه این پرنده فقط آب می‌خورد. پرنده‌های دیگر فکر می‌کردند آنها موجوداتی بی‌غم و غصه هستند، چون تمام سطح زمین پر از آب هست و آنها برای سیراب شدن به هر جایی که بخواهند می‌روند. اما پرنده‌ی قصه‌ی ما همیشه یک نگرانی داشت، دائماً می‌ترسید آب‌ها همه بخار شوند و او بی‌آب بماند.

این پرنده با اینکه همیشه کنار رودخانه‌ها و دریاها زندگی می‌کرد تا به آب دسترسی داشته باشد، ولی بیشتر اوقات تشنه بود و آب نمی‌خورد!

زیرا می‌ترسید با آب خوردن او، آب‌های جهان تمام شود و از تشنگی بمیرد. هرچه پرنده‌های دیگر او را نصیحت می‌کردند که به خودت سختی نده و از ترس تمام شدن آب، تشنگی را تحمل نکن، به گوشش نمی‌رفت که نمی‌رفت.

این بود که وقتی به آب می‌رسید، یک قُلپ بیشتر نمی‌خورد، چون فکر می‌کرد اگر زیاد آب بخورد و دلی از عزا درآورد، آب دریاچه‌ها و رودها تمام می‌شود.

سال‌های سال پرندگان آب‌خوار از ترس کم شدن آب دریاها و رودها، ضعیف و ضعیف‌تر شدند و تعدادشان روز به روز کمتر شد.

پرنده‌ی قصه‌ی ما که می‌دید هم‌نوعانش هر ساله کمتر می‌شوند، به فکر پیدا کردن راه حل شد. او به جای اینکه به همه بگوید هر چقدر دلتان می‌خواهد آب بنوشید تا زنده بمانید، به پرنده‌های دیگر گفت: «بهتر است برای همیشه آب داشتن، باز هم کمتر آب بخوریم. من فکر می‌کنم نگرانی تمام شدن آب باعث، مرگ هم‌نوعانمان شده است. اگر کمتر آب بخوریم، نگرانی کمتر می‌شود.»

یکی دیگر از پرنده‌های آب‌خوار گفت: «کاش کاری می‌کردیم تمام پرندگان، حیوانات و موجودات دیگر هم کمتر آب می‌خوردند، می‌ترسم با این زیاده‌روی آن‌ها، ما پرندگان آب‌خوار از تشنگی بمیریم.» پرنده‌ی قصه‌ی ما گفت: «فردا از تمامی موجودات خواهش می‌کنیم تا مثل ما رعایت کنند و کمتر آب بنوشند.»

کلاغی که از روی درخت حرف‌های آن‌ها را می‌شنید، به میان صحبت‌های آن‌ها پرید و گفت: «شما یک عمر کم آب نوشیدید که دچار کم‌آبی نشوید، در حالی که دلیل کم شدن روز به روز شما همین است. قصه‌ی شما مثل قصه‌ی آدم‌هایی است که پول دارند ولی همه‌ی آن را پس‌انداز می‌کنند. آن‌ها همیشه غصه‌ی فردای خود را می‌خورند و از زندگی خود در زمان حال لذت نمی‌برند. مگر نشنیده‌اید که غصه‌ی فردا را امروز نباید خورد؟ آینده‌نگری، کار خیلی خوبی است ولی نه اینکه بیش از حد باشد.»

به هر حال پرنده‌های آب‌خوار به حرف کلاغ گوش نکردند و به کار خودشان ادامه دادند. به همین دلیل امروزه نسلشان از زمین برچیده شده است و دیگر پرنده‌ای به نام پرنده‌ی آب‌خوار وجود ندارد.

بله بچه‌ها! ترس از آینده و چگونگی تامین روزی، اگر به اندازه باشد عامل تحرک برای کسب روزی خواهد بود. ولی اگر افزایش یابد و از حد معمول بگذرد، رضایت از زندگی و آرامش امکان‌پذیر نخواهد شد.

به گفته‌ی قرآن کریم: «هیچ جنبنده‌ای در روی زمین نیست مگر آنکه روزی‌اش به عهده‌ی خداست.» (سوره هود آیه ۶)

وقتی انسان بداند روزش‌اش به دست خداست، احساس اطمینان و آرامش می‌کند.

پرسشنامه ؟

۱- با توجه به متن، در بند اول و خط چهارم، کلمه‌ی «آنها» به چه موجوداتی اشاره می‌کند؟

(۱) پرندگان گیاه‌خوار (۲) پرندگان آب‌خوار (۳) پرندگان گوشت‌خوار (۴) پرندگان همه‌چیزخوار

۲- با توجه به متن، محل زندگی موجودات بی‌غم و غصه‌ی داستان بیشتر کجا بود؟

۳- با توجه به متن، عبارت‌های زیر را شماره‌گذاری کنید.

الف) هر چقدر پرندگان دیگر آنها را نصیحت می‌کردند به گوششان نمی‌رفت. ☐

ب) روز به روز ضعیف و ضعیف‌تر شدند و تعدادشان کمتر شد. ☐

پ) آنها دائماً می‌ترسیدند آب‌ها همه بخار شوند و بی‌آب بمانند. ☐

ت) این بود که وقتی به آب می‌رسیدند یک قُلپ بیشتر نمی‌خوردند. ☐

۴- اگر شما جای پرندگان دیگر بودید به پرنده‌ی قصه‌ی ما چه نصیحتی می‌گفتید؟

۵- با توجه به متن، گزینه‌های مرتبط را به هم وصل کنید.

• الف) پرنده‌ی قصه ما گفت:	• (۱) کم آب نوشیدن دلیل کم شدن روز به روز شماست.
• ب) کلاغ گفت:	• (۲) می‌ترسم با زیاده‌روی حیوانات دیگر، ما از تشنگی بمیریم.
• پ) پرنده‌ی دیگر گفت:	• (۳) بهتر است برای همیشه آب داشتن، کمتر آب بخوریم.

۶- پرنده‌ی قصه‌ی ما، دلیل کم شدن هم نوعانش را در چه می‌دانست؟

(۲) بی‌آبی

(۱) کمبود غذا

(۴) زیاده‌روی حیوانات دیگر در نوشیدن آب

(۳) کمتر آب نوشیدن

۷- برای شخصیت‌های داستان، دو صفت و ویژگی مناسب بیان کنید.

الف) کلاغ:

ب) پرنده‌ی قصه:

پ) پرندگان دیگر (آب‌خوار):

۸- با توجه به متن داستان، نصیحت کلاغ برای این پرندگان بی‌غم و غصه چه بود؟

.....

۹- چه ضرب‌المثلی در این داستان به کار رفته است؟ (یک مورد)

.....

۱۰- با خواندن داستان چه ضرب‌المثلهایی به یادتان آمد، آنها را بنویسید؟ (یک مورد)

.....

۱۱- از دیدگاه شما، چه چیزی باعث ایجاد احساس اطمینان و آرامش در شما می‌شود؟

.....

متن اطلاعاتی

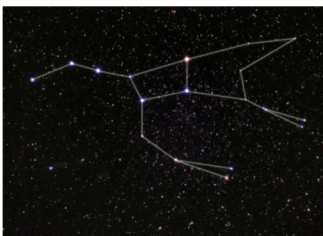
صور فلکی

(صورت‌های آسمانی)

شاید تا به حال به کویر سفر کرده و از آسمان زیبای شب در آنجا لذت برده باشید. میلیاردها ستاره در آسمان هستند که در سیاهی شب می‌درخشند و شما را محصور زیبایی خود می‌کنند. از زمان‌های قدیم، علاقمندان به آسمان شب با اتصال ستاره‌های مختلف به یک‌دیگر، شکل‌های مختلفی می‌ساختند و با توجه به شکل‌های ایجاد شده، نام‌های مختلفی برای آنها انتخاب می‌کردند. آسمان شب، یک دنیای منحصر به فرد و جذاب است و مانند دنیای روی زمین پر از قاعده و قانون می‌باشد. هر ستاره‌ای در آسمان در کنار دیگر ستارگان، صورت فلکی جدیدی ایجاد می‌کند. در واقع شکل کنار هم قرار گرفتن ستاره‌ها در آسمان را صورت فلکی می‌گویند. گروهی از ستارگان کنار یک‌دیگر شکلی شبیه انسان یا حیوان را می‌سازند.

صورت فلکی و این تقسیم‌بندی و شبیه‌سازی باعث می‌شود مطالعه‌ی آنها برای انسان‌ها راحت‌تر باشد. شناخت صورت‌های فلکی برای جهت‌یابی در شب و در علوم‌ی مانند جغرافیا و دریانوردی کاربرد زیادی دارد. این الگوهای ستاره‌ای از ستاره‌های پر نوری تشکیل شده‌اند که مهم‌ترین آنها با چشم غیر مسلح به راحتی قابل تشخیص هستند. ستاره‌های هر صورت فلکی با خطوط فرضی به هم متصل می‌شوند و ممکن است شبیه یک انسان، سگ، خرس یا حیوانات دیگر باشند.

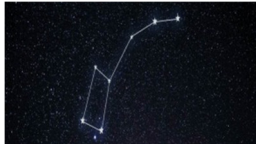
امروزه ۸۸ صورت فلکی رسمی داریم که از سال‌های بسیار دور شناخته و نام‌گذاری شده‌اند که چند مورد از معروف‌ترین‌های آنها عبارتند از:

Great Bear

دُبّ اکبر (خرس بزرگ)

دب اکبر یکی از معروف ترین صور فلکی است که شامل ۲۲ ستاره می باشد و درخشان ترین ستاره ی آن، «الیت» (Aliphth) است. این الگوی ستاره ای به راحتی قابل تشخیص است.

Little Bear

دُب اصغر (خرس کوچک)

دب اصغر در نیمکره ی شمالی برای جهت یابی در گذشته و دریانوردی کاربرد زیادی داشته و پیدا کردن آن هم آسان است. دو ستاره ی قَرَقَد - کوکب (kocab - pherkad) از مهم ترین ستاره های دب اصغر هستند.

Orion

اوریون (شکارچی)

اوریون، شکارچی یا جبار در عربی، یکی از زیباترین صور فلکی است. این الگوی ستاره ای شباهت زیادی به یک انسان در حال تیراندازی دارد.

Greater Dog, Lesser Dog

کلب اکبر و کلب اصغر

این صورت فلکی به شکل دو سگ کوچک و بزرگ دیده می شود که با فاصله ی کمی از جبار قرار دارند به همین دلیل آن ها را دو سگ شکارچی می نامند. درخشان ترین ستاره ی آسمان در کلب اکبر به نام ستاره ی شباهنگ (sirius) است.

همان طور که گفتیم صورت های فلکی گروهی از ستارگان هستند که مطابق با دید افراد زمینی یک الگو را تشکیل می دهند و کاملاً خیالی هستند و توسط اخترشناسان اختراع شده اند تا به کمک آنها برای ثبت پیمایش آسمان شب در حافظه و آدرس دهی استفاده شوند.

ستاره شناسان برای تقسیم بندی آسمان به ناحیه های مشخص و نام گذاری آنها از صور فلکی استفاده می کنند زیرا وسعت آسمان بسیار زیاد و مطالعه در مورد آن سخت است.

پرسشنامه ؟

۱۲- با توجه به متن در چه جاهایی می توان ستاره ها را بهتر مشاهده کرد؟

(۴) کوهستان

(۳) جنگل

(۲) کویر

(۱) دریا

۱۳- در جاهای خالی کلمات مناسب بنویسید.

در زمان های قدیم علاقمندان به آسمان شب با اتصال به یکدیگر

..... می ساختند و نام های مختلفی برای آنها انتخاب می کردند.

۱۴- با توجه به متن، یک تعریف کوتاه از صورت فلکی بنویسید.

.....

۱۵- با توجه به متن جملات زیر را شماره گذاری کنید.

☐ الف) الگوهای ستاره ای از ستاره های پرنوری تشکیل شده است.

☐ ب) آسمان شب مانند دنیای روی زمین پر از قاعده و قانون است.

☐ پ) ستارگان کنار یکدیگر شکلی شبیه انسان یا حیوان می سازند.

☐ ت) این الگوها با چشم غیر مسلح قابل تشخیص است.

۱۶- شناخت صورت های فلکی و تقسیم بندی و شبیه سازی آنها برای انسان ها چه کاربردهایی دارد؟ (دو مورد)

.....

.....

۱۷- با توجه به متن، عبارت‌های مرتبط را به هم وصل کنید.

• (الف) ستاره‌های هر صورت فلکی	• (۱) شکل‌های مختلفی در آسمان می‌سازند.
• (ب) الگوهای ستاره‌ای	• (۲) با خطوط فرضی به هم متصل می‌شوند.
• (پ) اتصال ستاره‌های مختلف به یکدیگر	• (۳) ۸۸ صورت فلکی رسمی شناخته و نام‌گذاری شده داریم.
• (ت) امروزه	• (۴) از ستاره‌های پرنوری تشکیل شده‌اند.

۱۸- به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

- (الف) کدام صورت فلکی شبیه یک انسان در حال تیراندازی است؟
- (ب) دو ستاره‌ی «فرقد، کوكب» از مهم‌ترین ستاره‌های کدام صورت فلکی است؟
- (پ) معروف‌ترین صورت فلکی که به راحتی قابل تشخیص است، چند ستاره دارد؟
- (ت) چرا «کلب اکبر و کلب اصغر» را دو سگ شکارچی می‌نامند؟

۱۹- فرض کنید در یک برنامه می‌خواهید خیالی بودن صورفلکی را توضیح دهید. برای دوستانتان چه می‌گویید؟ (دو جمله کافی است).

۲۰- آیا دوست دارید در آینده در مورد ستارگان آسمان تحقیق کنید؟ برای این کار نیاز به آشنایی با چه کتاب‌هایی است؟

۲۱- از میان صورفلکی در متنی که خواندید و با آن آشنا شدید کدام جذاب‌تر و جالب‌تر به نظر می‌آید؟ چرا؟